

Stichtse Heraut

Tijdschrift van de NGV afdeling Utrecht

**34e jaargang
Nummer 3
Augustus 2022**

ngv
Nederlandse
Genealogische
Vereniging

UIT ONZE AFDELING

Bijeenkomsten

De bijeenkomsten vinden in de regel plaats op de tweede woensdag van de maand (m.u.v. juni, juli, augustus) in de Tuindorpkerk, Prof. Suringarlaan 1 te Utrecht, tenzij anders aangegeven.

De lezingen vangen aan om 20.00 uur. Tweemaal per jaar is de AfdelingsLedenVergadering, welke aanvangt om 19.30 uur.

Woensdag 14 september 2022 om 20:00 uur

Tijdens deze afdelingsbijeenkomst zal Bas Wilschut vertellen over GensDataPro 3.0. Kijk voor de toelichting op deze interessante lezing op pagina 55 van deze Stichtse Heraut. Vooraf kan men met andere aanwezigen van gedachten wisselen of de neus in de boeken en tijdschriften steken uit onze bibliotheek.

Woensdag 12 oktober 2022 om 20:00 uur

Op 12 oktober zal Peter Sprangers een lezing houden over de thematiek van het boek "250 jaar Rots-Oort aan de Vaartsche Rijn" Dit rijk geïllustreerde boek is verschenen vanwege de viering van 900 jaar stad én Vaartsche Rijn. U kunt nu al bij de Tips van Hetty hierover lezen op pag. 69 en de toelichting van de lezing staat op pagina 57.

Afdelingsbijeenkomst woensdag 9 november 2022

De afdelingsledenvergadering begint om 19:30 uur. Dat is een half uur eerder dan de gewone bijeenkomsten. Na afloop van de vergadering is er weer gelegenheid voor een aantal '10-minutenpraatjes' door leden. Wilt U een kort verhaal vertellen over uw onderzoek, een probleem of juist een interessante vondst of iets dergelijks, meldt u zich dan aan bij Jan Ritsema van Eck per e-mail: evenementen-utr@ngv.nl.

Zie voor de toelichtingen op de lezingen ook de agenda op de website van de NGV, afdeling Utrecht <https://www.ngv-afdelingen.nl/utr/agenda/> of op Facebook <https://www.facebook.com/ngvutrecht/>

De personen afgebeeld op de omslag vormen 4 generaties:
Jansje Margaretha Jansen – van Belkum (1908-2002),
Michiel Pop (1970), Margreeth Pop- Jansen (1942),
Solène Pop (2001)

Inhoud Stichtse Heraut jaargang 34 nr. 3, augustus 2022

Wilt u de Stichtse Heraut digitaal ontvangen.....	53
Voorwoord.....	54
AFDELINGSNIEUWS	
Zilveren speld voor Yvonne Jansen-Linse.....	55
Nieuwe leden.....	55
Beide nieuwe leden stellen zich voor.....	55
Afdelingsbijeenkomsten	
Toelichting lezing woensdag 14 september 2022.....	56
Toelichting lezing woensdag 12 oktober 2022.....	57
Afdelingsbijeenkomst woensdag 9 november 2022.....	57
Verslag afdelingsbijeenkomsten	
Lezing 13 april 2022 over: Van Stand naar Steeg.....	57
Verslag excursie 23 april 2022 Museumwerf Vreeswijk.....	60
Lezing 11 mei 2022 over het drankenbedrijf Staffhorst.....	61
Afdelingsactiviteiten	
Vooroudersprekuur weer van start.....	63
Nieuwe afdelingswebsite.....	63
Nieuwe Facebookpagina.....	64
75-jarig bestaan afdeling Utrecht.....	64
ALGEMENE INFORMATIE	
Boek: 'Thuis heb ik nog een ansichtkaart'.....	64
Tijdschriftnieuws.....	64
Tips en Weetjes.....	68
Joris en Albertus Sanderson, schippers (deel 2).....	71
PALEOGRAFIE	
Transcriptie van Stichtse Heraut 2, april 2022.....	75
Nieuwe opgave.....	76

Wilt u de Stichtse Heraut digitaal ontvangen?

Stuur dan een e-mail aan Toos Greveling ledenadministratie@ngv.nl onder vermelding van uw lidnummer, naam, adres, postcode, woonplaats en e-mailadres. U krijgt dan de Stichtse Heraut per e-mail als PDF-bestand toegezonden. U ontvangt dan geen papieren versie meer.

Als u e-mail hebt, krijgt u natuurlijk de aankondigingen voor de activiteiten van uw eigen afdeling, maar kunt u zich ook gratis opgeven voor de mailings van andere afdelingen van de NGV. Ga hiervoor naar de website van de NGV. |

VOORWOORD

De samenstelling van de redactie is gewijzigd en bestaat nu uit Marijke Lambermont, Paula Valster en Rob van der Hof. We maken van de gelegenheid gebruik nog enkele wijzigingen aan te (gaan) brengen.

De inhoudsopgave is naar voren gehaald en staat binnenzijde omslag. Vanaf de nieuwe jaargang kunnen de lezers van de PDF-versie dan direct naar het betreffende artikel springen. Ook de links die in een artikel voorkomen, kunnen dan direct aangeklikt worden. Dat is nu niet (altijd) het geval.

Hierboven staat nu 'Voorwoord' en niet meer 'Van de redactie' en 'Van het bestuur'. De reden is zowel de samenstelling van het bestuur als het feit dat we graag meer interactie willen. Het voorwoord kan bijvoorbeeld gaan over iets in het betreffende nummer, iets interessants in het komende kwartaal of een column door iemand, daartoe uitgenodigd door de redactie.

Nog steeds ontvangt de redactie heel graag bijdragen van leden, maar er zijn wel spelregels. Gewoonlijk levert ieder zijn artikel in op A4-formaat terwijl de Stichtse Heraut op A5-formaat verschijnt. Stuur daarom bijdragen bij voorkeur als platte tekst (.txt), maar er kan ook MS-Word (.docx) gebruikt worden of Open Document (.odt), maar altijd met losse afbeeldingen. Gebruik geen voet- of eindnoten. Het is erg moeilijk deze goed te verwerken. Indien gewenst kan men een MS-Word bestand meesturen als voorbeeld om te laten zien hoe men de opmaak in gedachten heeft.

Het cirkeldiagram met de kwartierstaat is ook welkom als plaatje (.jpg) en zullen we zoals vanouds plaatsen op de middenpagina en de bijbehorende toelichting zo dicht mogelijk in de buurt. Wie voelt zich aangesproken en maakt redactie en lezers blij hiermee?

De redactie wenst iedereen veel leesplezier.

*Kopij voor de Stichtse Heraut nr.4, november 2022 graag insturen vóór 16 oktober 2022 (men hoeft niet te wachten tot de laatste dag) naar het **NIEUWE** redactieadres: heraut@vanderhof.nl*

AFDELINGSNIEUWS

Zilveren speld voor Yvonne Jansen-Linse

Tijdens de ledenvergadering van 13 april 2022 werd namens het hoofdbestuur door Casper de Jong, secretaris, een zilveren speld uitgereikt aan Yvonne Jansen-Linse. Zij ontving deze speld vanwege de vele jaren waarin zij zich heeft ingezet voor de afdeling Utrecht. Yvonne was van 1988 t/m 1994 en van 1999 t/m 2022 lid van de redactie van

de Stichtse Heraut. Daarnaast had Yvonne zitting in het bestuur van de afdeling Utrecht van 1986 t/m 1995 en van 2012 t/m april 2022. Dit was niet vanzelfsprekend en het was ook geen routine. Speciaal gewaardeerd werd de flexibiliteit waarmee zij wist in te spelen op veranderende omstandigheden. Hiermee was Yvonne jarenlang een van de steunpilaren van de NGV.

Nieuwe leden

Dhr. G.J. Houben

Groenekan

Dhr. H.A.W.J. van der Wissel

Zeist

Beide nieuwe leden stellen zich voor

Gijs Houben, Groenekan/De Bilt

Jaren geleden kwam ik in contact met Hetty Venema, toen één van de directe collega's van mijn vrouw Jennie. Al snel bleek dat Hetty en ik allebei interesse hadden in historie en genealogie. Met dat laatste had ik nooit wat gedaan, maar ik werd door Hetty al snel enthousiast gemaakt om dit alsnog te gaan doen! Ik heb gewerkt bij de politie in Utrecht, waarvan de laatste 20 jaar als teamleider bij de forensische opsporing. Er zijn best veel overeenkomsten tussen forensisch- en genealogisch onderzoek. Nadat ik in 2018 met pensioen gegaan ben, kwam er langzaam meer tijd en heb ik de draad een beetje

opgepakt. Ik ben gestart met het in kaart brengen van mijn voorouders en als eerste begonnen met een stamreeks en later steeds verder gegaan. Ik gebruik hiervoor GDP als programma. Ik ben na een paar (online) bijeenkomsten en een ochtend voor aspirant leden in Bunnik lid geworden van de NGV. Mijn ouders zijn beide afkomstig uit Limburg en mijn voorouders uit Limburg en Brabant. Daar ligt nu ook het zwaartepunt van mijn onderzoek. Naast mijn interesse in genealogie ben ik actief lid van een oldtimerclub en vrijwilliger bij Riksja de Bilt

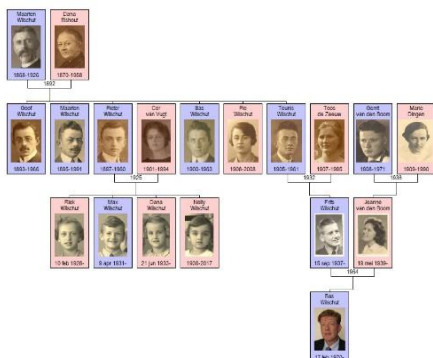
Dirk van der Wissel, Zeist

De aanleiding om me in de genealogie te verdiepen heeft verschillende oorzaken.

1. Mijn nicht in Frankrijk stuurde mij een map met familiestukken want “mijn kinderen en man kunnen dat toch niet lezen” en gaf me de naam van een man die geïnteresseerd is in onze familie.
2. Deze vertelde me dat een Jan van der Wissel huisknecht was geweest van Raadpensionaris Johan de Witt, maar dat hij nog geen verband had kunnen leggen met onze familie.
3. Via sociaal media kwam ik in contact met een naamgenoot in Zuid-Afrika maar ik kon zijn stamboom niet goed samenvoegen met die van onze familie. Dat was voor mij de reden om verder op internet te zoeken en met GensDataPro aan de slag te gaan, maar dat is ingewikkelder dan ik dacht.

Afdelingsbijeenkomsten

Toelichting lezing woensdag 14 september 20:00 uur

In deze lezing/demonstratie laat Bas Wilschut zien hoe je als beginner een stamboom opzet, en hoe je snel de eerste foto's toevoegt aan personen. Ook scannen het opslaan van scans komen aan de orde. Verder gaat hij natuurlijk in op de nieuwe mogelijkheden van GensDatapro 3.0 zoals import van WieWasWie, en het zelf een invoeren van een bron met scan en de schrijfwijze van de naam in die bron (Wilschut/Wildschut/Wiltschut) en hoe dat dan in de uitvoer komt.

Als er tijd voor is laat hij het gebruik van de kleurschema's zien (nu ook in het cirkeldiagram), en verder wat men uit de zaal nog wenst. Uiteraard is er ruimte voor vragen tijdens en na de lezing.

Toelichting lezing woensdag 12 oktober 20:00 uur

Op 12 oktober zal Peter Sprangers een lezing houden over de thematiek van het boek "250 jaar Rots-Oort aan de Vaartsche Rijn". Dit rijk geïllustreerde boek is verschenen vanwege de viering van 900 jaar stad én Vaartsche Rijn. Hierbij ligt de focus op Rots-Oort en zijn bewoners tussen 1668 en 1918. Het is een bundeling van 15 jaar onderzoekswerk waarbij een reeks van anekdoten en getuigenissen uit die tijd een intrigerend beeld opleveren van uitzonderlijke, kleurrijke persoonlijkheden. Er is nadrukkelijk veel aandacht voor de ontwikkelingen in het hele

250 jaar Rots-Oort
aan de Vaartsche Rijn
1668-1918

gebied. Van hagenpreek tot galgenplaats, van beurtschipper tot patriot, schepen- en vuurwapenmakers. Alles over de productie van keramiek. Van bakstenen, dakpannen tot vloer- en wandtegels. Alles over de diverse molens en de houthandel. Alles over de verbinding over weg en water. U krijgt de namen, de perioden, de aard van de productie, de locatie van het bedrijf, voorbeelden van export en de familiebanden. Zowel besproken als samengevat in zeer gedetailleerde overzichtelijke schema's.

Afdelingsbijeenkomst woensdag 9 november 2022

Aanvang om 19:30 uur, dat is een half uur eerder dan de gewone bijeenkomsten. Na afloop van de vergadering is er gelegenheid voor een aantal '10-minutenpraatjes' door leden. Wie een kort verhaal wil vertellen over zijn/haar onderzoek, een interessante vondst of iets dergelijks, kan zich aanmelden bij Jan Ritsema van Eck, per e-mail: evenementen-utr@ngv.nl

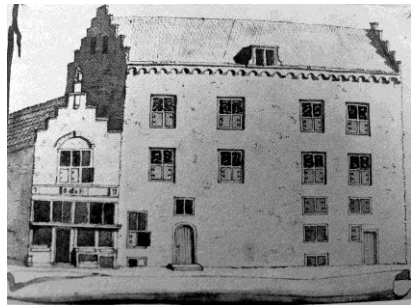
Verslag afdelingsbijeenkomsten

Samenvatting lezing 13 april 2022 door Yvonne Jansen over:

Van Stand naar Steeg, Utrechtse families in het Payenborchsteegje

Utrecht heeft vele hofjes gekend met woningen die bestemd waren voor behoeftige mensen. Ook in het Payenborchsteegje stonden deze huisjes. Weinig mensen weten waar het steegje heeft gelegen: het bestaat al lange tijd niet meer. De naam Payenborch komt van het huis Payenborch aan de Oude Gracht in Utrecht. Tijdens genealogisch onderzoek naar voorouders in Utrecht bleek dat er gedurende lange tijd een band met het steegje bestond. Afstammelingen van de stichter van deze armekamers vonden er regelmatig een woonplek. In deze lezing zal dieper worden ingegaan op de stichting van deze huisjes, de bezitters, de bewoners en de afstammelingen tot in de 19e eeuw, evenals het beheer over de woningen en hun uiteindelijke lot.

De armekamers of Godskamers waren huisjes, cameren genoemd, voor arme mensen. In 1598 stichtte burgemeester François van Sneeck de Fundatie van Sneeck na de koop van reeds bestaande cameren in het steegje voor behoeftige weduwes. In totaal zijn het 10 cameren. Het steegje loopt van de Oude Gracht langs het huis Payeborch helemaal door naar de Lange Nieuwstraat. François van Sneeck krijgt met zijn tweede vrouw Christina Cornelisdr. Van Schoordijck drie dochters. Als François overlijdt in 1600 erven de dochters de cameren. Zijn dochter Maria is getrouwd met Daniel van Weede, uit een welgestelde familie en advocaat. Veel bezit ligt in het gebied bij Zwolle. In 1640 wordt de boedel van Maria verdeeld: haar zonen en haar zuster Johanna krijgen er cameren bij. De kleindochter van Maria is Françoise Margaretha van Weede en van haar afstammende nazaten wonen in het steegje. Zij trouwt met Cornelis Arnoud van der Marssche wiens familie onder andere goederen in Utrecht bezit, bij voorbeeld een huis aan de Paulusbrug aan de Nieuwe Gracht. De grootvader van Cornelis was getrouwd met Josina van Zoudenbalch, met het bekende huis in de Donkerstraat. Françoise Margaretha wordt al jong wees, zowel zij als haar man Cornelis hebben veel bezit en kapitaal, veelal door erfenissen in hun bezit

gekomen. Er zijn vele notariële akten waarin bezit wordt verkocht, mogelijk om hun buiten Wengevelde te onderhouden. Er zijn echter ook akten waarin de levenswijze van Françoise Margaretha aan bod komt en veroordeeld wordt. Mogelijk heeft zij een losse levensstijl gehad. Zo blijkt zij weggelopen te zijn, zij dient zich op te houden in een eerlijk huis in Utrecht, ze moet zich goed gedragen, niet uit te gaan, geen bezoek te ontvangen en zonder een soort zaakwaarnemer mag zij geen geld lenen noch mag er aan haar geleend worden. En als zij deze voorschriften niet nakomt *dan zal zij bij het gerecht verklaren dat zij een verdoemelijke vrouw zal wesen* . In 1674 komt er een verzoeningsakte waarin het echtpaar hoopt dat de wederzijdse fouten zullen worden vergeven. Een paar jaar later overlijdt Cornelis. Françoise Margaretha overlijdt in 1695: zij wordt gratis begraven. Vermoedelijk woont zij in het steegje waar haar zoon al woont. Zoon Franciscus van der Marssche erft het collatierecht: hij heeft inspraak bij het toewijzen van de cameren aan behoeftigen. Zijn broer blijft in bezit van de bezittingen in Overijssel . Franciscus woont met zijn gezin in het steegje, zijn vrouw en hij overlijden daar ook. De cameren worden inmiddels ook genoemd: van Van der Marssche en Van Blockland, een afstammeling van een andere dochter van Francois van Sneeck. Franciscus dochter Mechteld van der Marssche verklaart in 1758 dat zij haar toezegging aan haar zoon Jacobus herroept vanwege zijn

gewelddadig gedrag naar haar en nu een camer toewijst aan haar dochter Maria. In 1793 worden als bewoner genoemd: Frans Hofman en François Hofman, zoon en kleinzoon van Françoise Margarita van der Mast, eveneens een dochter van Franciscus, wonend in het steegje, bedeed door de Hervormde diaconie. Bernardus Hofman is getrouwd met Maria Hofman en hun zoon is de laatste nazaat die een camer bewoont: hij vertrekt in 1873. Van de 10 camera's die in 1819 nog aanwezig zijn is zijn huis het laatste en dat wordt na zijn vertrek ook afgebroken. In de volkstelling van 1813 worden ook de gezinnen Haak, Hellemondt en Schram genoemd in het steegje. Allen dus afstammend van de burgemeester en diens dochter Maria.

In 1899 komt een besluit in het Staatsblad te staan dat de bezittingen en inkomsten van de Fundatie moeten worden geregeld. Uiteindelijk komt het beheer van de financiën onder de Stichting de Zuylenskameren en na 1908 wordt geen melding meer gemaakt van de Fundatie in de verslagen.

Geraadpleegde bronnen:

J.W. van Maren. Het geslacht Zoudenbalch, in 't Het Sticht zeer bekend, 2005

Website of Franz Salzborn and Ada Deurhof: <http://www.users.on.net/~fsalzbor/>

Het Utrechts Archief <https://hetutrechtsarchief.nl>

Toegang 816, inv.nr 827 Ned. Hervormde gem. te Utrecht, diaconie

1. Archief van het college van diakenen

1.2.10.3. Toewijzing van Vrijwoningen

827 stukken betref. Toewijzingen jaren 1829, 1841, 1845, 1847, 1852-1854, 1856-1857, 1860, 1862-1879, 1881, 1883-1889, 1899, 1902, 1942, 1944-1945, z.j.

Toegang 4001, Rechtskundige rapporten

Inv. nr.1228 rapport over de fundatie

Inv. nr.1229 Aantekeningen behorende bij het rapport

Toegang 34-4, Notarissen in de stad Utrecht 1560-1905

inv.nr. 4111-4130 Minuten Klaas Jansze Slagt, not. Aan de Jacobibrug, Wijk C nr. 44Jaar 1809-1842

inv.nr. 4131 repertoire 1812-1845

inv.nr. 4119 jaar 1818-1819 bldz. 191

Toegang 1007-2 inv.nrs. 7028-7044 Straat-, Lantaarn-, brandemmer- en klepgeld

inv.nr. 7029 wijk A 1817

inv.nr. 7031 wijk A-M 1820-1830

inv.nr. 7032 wijk A 1831-1834

Toegang 724, Archief der verenigde Gods- en Gasthuizen 1817-1925.

Inv.nr. 67, Jaarverslagen 1900-1909, 1911-1912

Tussen Zwaansteeg en Achterom, Het Stegenboek van Utrecht, door Bert Poortman, 2019, ook: www.oud-utrecht.nl

Utrechtse Volkstellingen, huistransporten, kadaster

Verslag excursie Museumwerf Vreeswijk

door Marijke Lambermont

Op 23 april maakten we de excursie naar de Museumwerf Vreeswijk met een wandeling door het dorp oud-Vreeswijk.

In vroeger tijden moesten de goederen die over de Lek vervoerd werden uit de aanvoerende schepen geladen worden, over de dijk gedragen en in andere schepen weer ingeladen worden. Kleinere schepen konden over de dijk getrokken worden. In 1373

werd de eerste houten sluis in de Vaartse Rijn gebouwd, op de plaats waar zich nu nog steeds de Oude Sluis bevindt. Via deze sluis konden de schepen doorvaren naar de Lek. Dit bracht in Vreeswijk veel bedrijvigheid met zich mee. Er ontstonden files, schepen moesten soms een paar dagen wachten voordat ze geschikt konden worden.

De vrouwen deden inkopen in het dorp en de mannen gingen naar allerlei winkels en bedrijven voor scheepsbenodigdheden en reparatie. Er waren o.a. touwslagerijen, zeilmakerijen en een mastenmakerij. Er waren veel meer winkels dan het dorp zelf met ca. 2000 inwoners nodig had. Vreeswijk heeft nu drie sluisen: de Oude Sluis, de Koninginnensluis en de Beatrixsluis. Deze moesten steeds breder en langer worden vanwege de steeds grotere schepen.

In het museum werd o.a. verteld over de verschillende scheepstypen, zeilen, touwen, het leven aan boord en de zandwinning in de Lek. De werf is nog steeds in bedrijf voor reparatie en restauratie van schepen van zo'n 100 jaar oud. Er worden verschillende oude gereedschappen, ankers, scheeps-

motoren en katrollen tentoongesteld. De laatste konden worden uitgeprobeerd. We konden een roef binnengaan om te ervaren hoe klein de leefruimte van het schippersgezin was. Ook kon ervaren worden hoe zwaar het is om een trekschuit te jagen.

Bijzonder was de in aanbouw zijnde reconstructie van de stadskraan die van 1402-1838 in Utrecht stond op de werf van Oude Gracht ter hoogte van waar nu de Winkel van Sinkel is. Na voltooiing zal deze over het water naar Utrecht vervoerd worden.

We kunnen terugkijken op een geslaagde excursiemiddag. Het weer werkte mee: het was een mooie, zonnige dag. We werden rondgeleid door goede gidsen die boeiend konden vertellen. Bovendien was het geanimeerd en gezellig.

Lezing 11 mei 2022 over het drankenbedrijf Utrechtse Staffhorst door Bastiaan Staffhorst

Verslag Marijke Lambermont

De eerste Staffhorst kwam omstreeks 1750 naar Amsterdam. De oudvader van Bastiaan, Adriaan (A.J.G.) Staffhorst, vestigde zich in 1831 in Utrecht. Dit is het begin van de Utrechtse familiegeschiedenis. Adriaan weigerde dienst omdat hij aangesloten was bij de Zwijndrechtse Nieuwlichters, een geloofsgemeenschap die het niet toestaat om militaire dienstplicht te vervullen. In die tijd was dat een strafbaar feit. Echter door tussenkomst van een hoogleraar uit Amsterdam, die met de Nieuwlichters sympathiseerde, verleende Koning Willem I Adriaan amnestie. Hij mag 'vervangende' dienstplicht vervullen in het Militair Hospitaal op de Springweg (nu Grand Hotel Karel V). Na zijn dienst blijft hij in Utrecht wonen en blijft tot zijn pensioen in het Militair Hospitaal werken.

In 1836 trouwt hij met een katholiek meisje, Maria Soesbergen, en wordt zelf ook katholiek. Bij wijze van belegging koopt Adriaan een aantal cafés, o.a. Café Vredenburg, in de Lange Viestraat en in de Wittevrouwenstraat 32-34. Hij woont met zijn gezin boven het café op het Vredenburg.

Zijn zoon Jan (J.F.C.) Staffhorst, betovergrootvader van Bastiaan, begint in 1861 in een van de cafés van Adriaan aan de Oudegracht een slijterij en distilleerderij. Dit is de start van het familiebedrijf Staffhorst. Hij wordt helaas niet oud en overlijdt in 1886 op 49-jarige leeftijd. Zijn vrouw zet de zaak voort samen met zijn zoon Hein (H.G.) Staffhorst (overgrootvader van Bastiaan). De zus van Hein, Marie Staffhorst, begint samen met haar man in de Wittevrouwenstraat (eveneens één van de cafés van Adriaan) een slijterij. Hein gaat samenwerken met zijn zus en zwager. De distilleerderij maakt een groot

assortiment aan Utrechts gedistilleerd: verschillende jenevers, vieux, advocaat, brandewijn en vruchten op brandewijn. Het bedrijf groeit in de volgende generaties uit tot een drankenbedrijf met een twintigtal slijterijen, een wijnhandel en een distilleerderij.

Bastiaans grootvader Jan (J.F.J.) Staffhorst was 18 jaar toen zijn vader in 1956 overleed. Als oudste van het gezin werd hij teruggeroepen naar Utrecht. Hij ging wonen in de Wittevrouwenstraat en trouwde later met Marie Broekman van de Mariaplaats. Jan Staffhorst heeft het familiebedrijf enorm laten groeien. Het aantal filialen werd uitgebreid van twee naar zes. Hij kocht het bedrijf Finjé & Co, een wijnhandel die gevestigd was onder het stadhuis. Ook de Utrechtse fruitindustrie kwam erbij. De distilleerderij werd verplaatst van de Oudegracht naar de Keizerstraat.

Het familiebedrijf heeft tot 1974 bestaan. In dat jaar wordt het bedrijf verkocht aan Henkes/Bols. De distilleerderij in Utrecht wordt gesloten. De slijterijen worden later overgenomen door Ahold en gaan verder onder de naam Gall & Gall. Veel Gall & Gall zaken waren oorspronkelijk Staffhorst zaken. Jan Staffhorst begon in 1979 een winkel in cadeau- en interieurartikelen in Amsterdam.

Bastiaan Staffhorst heeft in 2013 het oude ambacht van zijn voorvaderen nieuw leven in geblazen. Sindsdien heeft Utrecht weer zijn eigen Jenever en Gin. In het proeflokaal in de Sluiswachterswoning van de Muntsluis (naast Buurten in de Fabriek) kan je bij Staffhorst tegenwoordig leren hoe je zelf jenever en gin moet stoken. Bij velen is de naam Staffhorst ook bekend vanwege de muziekwinkels, waarvan de eerste in 1937 werd gevestigd in de Drieharingstraat in Utrecht door Harry Staffhorst, een neef van Bastiaans vader. Voor die tijd was Harry pianist in verschillende bands en ensembles. Hij genoot landelijke bekendheid.

Afdelingsactiviteiten

Voorouderspreekuur weer van start

Na een onderbreking van zo'n tweeënehalf jaar beginnen we weer met het voorouderspreekuur. De eerste is **7 september 2022 en vervolgens elke eerste woensdag** van de maand. Dan zitten van **10.30 – 12.30 uur** twee vrijwilligers van onze afdeling klaar in Het Utrechts Archief aan de Alexander Numankade 199-201 om uw genealogische vragen te beantwoorden. Zij beschikken over allerlei informatiemateriaal en een laptop met internetverbinding.

Het spreekuur is bedoeld voor zowel beginnende als reeds lang actieve genealogen. Samen met de twee spreekuurmedewerkers wordt gezocht naar oplossingen van vragen, tegenstrijdigheden, vastgelopen onderzoek, enzovoort. Ook genealogische programma's en het opslaan van gegevens kunnen aan bod komen.

Vrijwilligers gevraagd

Wij zoeken nog vrijwilligers die aan het spreekuur willen meewerken. Wilt u graag uw kennis en ervaring op genealogisch gebied gebruiken om anderen te helpen? Meld u dan aan bij Yvonne Jansen-Linse, e-mail: yalinse@planet.nl. Of kom eerst een keer langs Alexander Numankade 199 in Utrecht op de eerste woensdag van de maand om eens te zien hoe het spreekuur verloopt. (7 sept., 5 okt., 2 nov., 7 dec. 2022)

Nieuwe afdelingswebsite

Onze afdeling heeft sinds kort weer een afdelingswebsite bij de NGV. Deze wordt voorlopig beheerd door Jan Ritsema van Eck. Op deze website vindt u alle informatie over onze afdeling. Zo is er de agenda met de activiteiten (vanaf september); ons afdelingsblad de Stichtse Heraut met de mogelijkheid om enkele recente jaargangen te downloaden; nog te verkrijgen publicaties; de samenstelling van het bestuur; links naar archieven in de provincie Utrecht, genealogische bronnen, lokale en regionale geschiedenis en historische kringen en verenigingen. De website wordt regelmatig aangevuld.

NGV UTRECHT

HOME

NIUWS

AGENDA

AFDELING ▾

LINKS

CONTACT

Het is dus zinvol om regelmatig even te kijken of er nog nieuwe dingen zijn bij gekomen: <https://www.ngv-afdelingen.nl/utr/>

Nieuwe Facebookpagina

Om de communicatie tussen onze leden te bevorderen hebben we een facebookpagina opgezet. Door je aan te melden als volger, ontvang je ook nog eens automatisch bericht van alle aankomende evenementen. **Let op!** Wegens technische ingewikkeldheden hebben we een nieuwe Facebookpagina moeten aanmaken. Het nieuwe en enig juiste facebookadres van de afdeling Utrecht is: <https://www.facebook.com/ngvutrecht>. Had je je geregistreerd als volger op de oude facebookpagina (/ngv.ut), meld je dan bij de nieuwe opnieuw aan!!! Dan blijf je op de hoogte van alle ontwikkelingen van onze afdeling. Schroom niet om zelf iets te posten of neem contact op met Catalien. Catalien Peerdeman wordt chef facebook: catalienp@gmail.com

75-jarig bestaan afdeling Utrecht

In 2023 bestaat onze afdeling 75 jaar. Als thema voor dit lustrum heeft het bestuur 'Muziek in Utrecht' gekozen, met als slagzin: "75 jaar NGV Utrecht, daar zit muziek in!" Wij zoeken nog mensen die willen meedenken over de viering van dit lustrum en de uitvoering hiervan. Meer weten of heeft u belangstelling? Wij ontvangen graag uw reactie per e-mail: secretaris-utr@ngv.nl.

ALGEMENE INFORMATIE

Boek:'Thuis heb ik nog een ansicht kaart'

*Prentbriefkaarten van de Vechtstreek uit de collectie Lisman 1900-1925
door Paula Valster*

Verhalen rond thema's als transport, middenstand, horeca, agrarisch leven zijn gekoppeld aan vaak unieke prentbriefkaarten (ca 400) waardoor een goed beeld van het leven en de veranderingen begin vorige eeuw in de Vechtstreek gegeven wordt. Het is tevens een geografische reis over de Vecht van Utrecht tot Muiden.

Auteurs: Juliette Jonker-Duynstee, Edmund Munnig Schmidt

Uitgever: Stokerkade Cultuurhistorische Uitgeverij, druk 2021, prijs €24,95.

Tijdschriftennieuws

door Hetty Venema

Cronyck de Geyn, jg.44, nr.2-2022 (cronyckdegyn@museumwarsenhoeck.nl).

Bart Jan Damstra: (Bijna) verdwenen erfgoed, Nieuwegeinse bruggen Deel I: Jutphaas [aanleiding is de sloop van de Lekbrug in 2021, naast deze karakteristieke brug verdwenen er ook talloze kleinere bruggen bij boerderijen en buitens. Jaap Boersema schreef in de Cronyck de Geyn van 2021 over verdwenen bruggen na 1971. In dit artikel: Rijnhuizer-, Doorslag- en Geinbrug en weer vele mooie foto's]; Jacques Lemmink: Het eerste koninklijke

'staatsbezoek' aan Nieuwegein (30 mei 1972). Met links naar het Koninklijk Huis]; Jaap Boersema: Zand ... het Vreeswijkse goud [zand op zes diverse plekken, met foto's uit 1914: Gebr. Van Zutphen; 1927: Gebr. Van Loon en de dochters van dominee Van den Berg; 1930: Gebr. Klaas en Gert van Loon, Gebr. Van der Vlerk, de Gebr. Zwitink en motorfabriekje van Van Perge; 1940: scheepswerf Van Zutphen en 1990: Eurogrit v/h Van Loon]; Clemens van Rossum: Samen boeren aan de Utrechtseweg, Utrechtsestraatweg 77/Winthontlaan [Bertus Velis en Betje van Rossum (1935), De Witte Brug]; Rina Copier van den End: Jaap Tol, van Fries tot Vreeswijker [interview met Jaap Tol, hij was meer dan 40 jaar gasfitter bij het Vreeswijkse gas- en waterbedrijf en is nu 90 jaar].

De Biltse Grift, jg. 31, nr. 2, juni 2022 (historischekringdebilt.nl) Wim Krommenhoek: De Bilt een eeuw geleden: een VVV-gids uit 1928 [winkels en bedrijven, bouw villa's (bosterrein vanaf f. 1,10 per vierkante meter), KNMI, zwembad en badhuis, onderwijs]; Henri L'Honoré Naber: De Bilt toen en nu, de Melchiorbank; Abe Postema: Een vreemde steen in het park [een steen uit het Boetzelaerpark waar vroeger de Molensteeg doorheen liep. Er liggen nog delen van de oude zeventiende eeuwse verharding van deze weg.]; Kees Floor: De tol aan de Hoofddijk [wie in de jaren veertig met paard en wagen vanaf de Bunnikseweg de Hoofddijk op wilde gaan, moest daar voor de boerderij van de familie Baelde aanwezige tolboom vijf cent betalen. Het recht van tolheffing was in handen van Abraham Bierens de Haan, sinds 1843 eigenaar van Oostbroek]; Joke van der Wiel: Dingen die voorbij gaan, Vinkenlaan 25. De bibliotheek van Bangma; Wim Krommenhoek: Kunst in De Bilt: een reis langs beelden in onze gemeente, Gevel- en muurversiering deel III en herinrichting beeldenpark Jits Bakker.

Historische Kring Maarssen, jg. 49, nr.2-2022

(www.historischekringmaarssen.nl) Jan en Jeanine Boesen: Tienhoven en Anne Frank [in de slaapkamer van Anne hing een foto van de geref.kerk Tienhoven. Op verzoek van de Historische Kring Maarssen heeft de curator van de Anne Frankstichting onderzoek gedaan naar de mogelijke band tussen Anne en Tienhoven]; Bob Manten: Het gedichtje over korenmolen De Hoop in Zuilen nu volledig; Wally Smits: De klokkenvordering van de Heilige Hartkerk; Jaap Trouw: Bovenlichten en snijramen, Deel 1 [de figuren in snijramen hebben vaak een verwijzende functie. Het zijn symbolen of zinnebeelden. Herengracht 6, 7, 22, Langegracht 41, Raadhuisstraat 56]; Tineke Barneveld: De bijzondere begraafplaats Oud-Zuilen [deze begraafplaats is de oudste nog in gebruik zijnde van Nederland. Op 18 maart 1782 werd de begraafplaats officieel in gebruik genomen. De vrijster (ongehuwde vrouw) Maria van Zandbeek werd als eerste buiten de bebouwde kom begraven. Families

Delfgou, Schieveen, De Graaf, Bloemendaal. Anthony Geluk (1838-1904) was doodsgraver, hoofdonderwijzer, koster, voorlezer en voorzanger in de kerk, aanzegger en lijkbezorger, Henny Knipschild (1914-1944), beheerder Co de Wildt]; Bob Manten: Het Hooge Land heringericht [donderdag 27 januari 2022 de herinrichting van het voormalige 'weiland van Spelt']; Hans Sagel: Uit de Oude schoenendoos Deel 90, Optreden van een militair orkest te Maarssen [Bevrijdingsfeest 1945].

Leusden Toen, jg. 38, nr. 2, mei 2022 (<https://www.historieleusden.nl>)

Frans van Loenen: over Ronald Polak: Het verleden altijd dichtbij [levensloop en de vele geschiedenisboeken en -verhalen die Ronald Polak schreef]; José Huurdeman: De overval bij Cornelis Verhoef aan de Klettersteeg ['Het verraad van Juffrouw X', arrestaties in de Tweede Wereldoorlog]; Peter Sneep: Orgel in de Dorpskerk van Leusden Zuid; Lia van Burgsteden: Prins Willem en zijn Leusdense jachtvelden [Stadhouder Willem III, groot liefhebber van de jacht, zorgde dat hij in 1675 het jachtrecht kreeg over de Veluwe. Prins Willem V hield blijkbaar minder van jagen, zodat het wild schade toebracht aan akkers en vee.]; Frans van Loenen: Leusden Toen en Nu: Nieuw Krakhorst nu nog 'Nieuwer'.

De Proosdijkroniek, jg. 38, nr. 2, juni 2022 (<https://www.proosdijlanden.nl/>)

Cees Houtman: De selfmade dominee als auteur, zesentwintig portretten uit de lange negentiende eeuw. Levensbeschrijvingen van een gevarieerde groep mannen uit heel Nederland die zich ontwikkelden tot 'selfmade dominee'. Johan Klijn: Eddie en Femma Frank-Teeboom, Joodse overlevers van de holocaust; Jaap Meulstee, met dank aan Arjan van Heeringen: Van Heeringen, bijna 65 jaar goederenvervoer... [kleinzoon Arjan vertelt over de geschiedenis van het familiebedrijf 'Van Heeringen en Van 't Hul'. Vele oude foto's van de vrachtauto's]; Chris Woerden: Pachtersoproer in Thamen en Uijthoorn door Dikke Willem (Willem Cornelisze van Claveren uit Koudekerk en Lange Marie (Marrigje Willems)); Kees Floor: Een herdruk van de provinciekaart uit 1850; Bram-Willem (A.W.) Aarnoutse: Sander Bison [1866-1940] bevindelijk en boosaardig [een beknopte biografie over Sander Bison, onderwijzer en schrijver]; Nico van Kreuningen: De Kerkstraat in Mijdrecht, Een overzicht in beeld [Johannes Verweij en zijn drukkerij, de synagoge, de openbare school, Heijmans, Frijbits, Gebr. Van Doesburg, koekfabriek De Lindeboom, Querner, Gille, Posdijk, Krul, Steenbeek, Van Yperen, Jongeneel; Stef Veerhuis: De betwiste nalatenschap [uittreksel uit het testament van 13 november 1919 van Maria van Soest, weduwe van Klaas van Wieringen Hendrikszoon]; Fons Compier: Over een aarzelend begonnen landbouwmechanisatie; Suzanne Lekkerkerker: Er is niets nieuws onder de zon [verkeersboetes, supermarktdiefstallen, nachtwakers en veldwachters, dronkenschap en meer]; Johan Mulderij: Het ontstaan van Pro-Gen [een genealogie programma].

Rond Leidsche Rijn & Vleutense Wetering, jg. 42, nr. 1, maart 2022

(www.histvervdmh.nl/) Veronique Voorn-Verkleij: De voormalige gemeente Oudenrijn in oude foto's en verhalen (2), Bedrijvigheid in Oudenrijn aan de Utrechtse kant [Jongerius, De Rijk, Koot, Trapman, Winkelman, Smulders, Koch; Evalien van 't Veen: Markering Limes in Rijnvliet; Jan Schutte: Vrijwilliger Dirk van Dijk; Wim van Miltenburg: Het leven van Klaas van Miltenburg (1) [een biografie over zijn jong overleden vader]; Klassen- en groepsfoto's, Pastoor Van Luenenschool te De Meern in 1959-1960 met oproep voor namen; C.W.M. (Kees) Rasch: De Lancaster-crash in Haarzuilens, Ten westen van kasteel De Haar is in 1943 een Lancaster-bommenwerper neergestort]; Jules Braat: Lourdes in Vleuten [in de tuin op Hof ter Weijdeweg 13 in Vleuten is een kleine Lourdesgrot gebouwd. Gelegen bij de ingang van tuinencomplex Himsmaed]; Jan Schutte: Onze monumenten, Een bouwhistorische verkenning van rijksmonument Zandweg 114-115, De Meern; Arnold van Dijk: Terug naar Vleuten, beelden uit mijn kinderjaren; Veronique Voorn-Verkleij: Uit De Oude Doos, De bevrijding van Nederland in 1945; Kees Rasch: Het Oudenrijnsepad, voorheen 't Achterom; Rens Wiegeraad: Het hofkostuum van de Ridderschap Utrecht; Jan Schutte: Vaderlandse geschiedenis (32) [1816: zijdebalefabriek, 1818 Johannes van den Bosch, 1821 na afschaffing van het metriek stelsel uit 1813 werd het acht jaar later in ere hersteld; Jan Schutte: Merenezen, die ons veel te vertellen hebben, Ans Mandjes een plaatselijke kunstenaar.

Rond Leidsche Rijn & Vleutense Wetering, jg. 42, nr. 2, juni 2022

(www.histvervdmh.nl/) Gedo en Veronique Voorn: De voormalige gemeente Oudenrijn in oude foto's en verhalen (3), de firma Waltmann – Rijksstraatweg 7/nu Leidseweg 97- [Piet Willem Waltmann kwam in 1890 uit Zeeland om een betonfabriek te beginnen aan de rand van Utrecht]; Wim van Miltenburg: Pap, een reconstructie (2), Het leven van Klaas van Miltenburg: Van jeugd naar volwassenheid; Klassen- en Groepsfoto's, Pastoor Van Luenenschool te De Meern in 1959-1960, inzendingen van namen en foto's; Hanneke Meuwese: Ondergronds Verleden (14), bericht uit de archeohotspot: 'tem de os' [schoteltjes en kommetjes van Chinees porselein]; Veronique Voorn-Verkleij: Uit De Oude Doos (20), Het notulenboek van de Commissie tot Wering van Schoolverzuim; Gerda Oskam: Emeritus-pastoor Martin Los over 25 jaar Leidsche Rijn, iedereen hecht belang aan het gezien worden; idem: Dorpsbewoners die ons wat te vertellen hebben, Thea Blom over slagerij Blom aan de Stationsstraat in Vleuten [Bijman, Van Eijk, Vermeer, Verkerk, Van Rooijen]; Gerda Oskam: Stichtse Wateren, Van Oude Rijn naar Leidse Rijn (1), periode 800-1200 Na Christus; Arnold van Dijk: Terug naar Vleuten, Juvenalis; Ton H.M. van Schaik: Paus Adriaan als richtingwijzer, een Utrechter tussen

twee Medicis; Veronique Voorn-Verkleij: Steenklomp in De Meern verhuist terug naar Utrecht [de logeerpartij van de steenklomp die vrij kwam bij de bouw van het nieuwe Tivoli-Vredenburg Muziekcentrum is voorbij in De Meern. Johannierterklooster op het Vredenburg, ridderlijke orde van Sint Jan van Jerusalem, het Catharijnegasthuis, het nieuwe kasteel op Vredenburg, Trijn van Leemput]; Ton H.M. van Schaik: Van over het Kanaal, De Buitenjongens [St. Thomas à Villanovaschool en meester Jan Bouwman 1953]

St. Maerten, Tijdschrift van de Historische Vereniging Maartensdijk, nr. 62, mei 2022 (<https://www.historischeverenigingmaartensdijk.nl/>), Anne Doedens, Het Huis van kolonel d'Acquila verwoest, Maartensdijk weigert te betalen [rampjaar 1672, brandschatting (brandbelasting), Cornelis Jaboszoon, herberg van Jan Tack, Sara Conincxs, Rabenhaupt, Benninge]; Kees Floor: De grenswijziging van 1830, Waterlinie dicteert grensscheiding [de grens tussen Maartensdijk en Utrecht werd formeel vastgelegd in 1818, Harm Gerard Vriend sinds 1827 uitbouter logement Koningslust, molen De Haas aan het Zwarte Water, Arnoldus van Scherpenzeel, landbouwer]; Ronald van Immerseel: Rovere is Italiaans voor eik, Buitenplaats Rovérestein [Nicolaas Laurens Burman Eyck tot Zuylichem (1806-1876), burgemeester van Maartensdijk, stichter van Rovérestein, De Mauritshoeve, Eyckenstein].

Steengoed, nr. 69, maart 2022 (<https://utrechtsmonumentenfonds.nl/>), Stadsrechten (1122), Van Stadsvrijheid naar Tolle Steeg, van Tolle Steeg naar Watervogelbuurt [Oosterkade, Ledig Erf, Wulpstraat, Alkhof en Gansstraat, Martinushofje]

Steengoed, nr. 70, juni 2022 (<https://utrechtsmonumentenfonds.nl/>), Kromme Nieuwegracht 84 sinds 1456: Utrechtse geschiedenis en de rol van de eigenaar/bewoner [Willem Rumelaar uit het geslacht van de heren van Culemborg, Van Driel (de drie Papegaaijen), Jan Pels, Jan van Dam, Loeff van der Haer, Willem van Lamsweerde, De Waal van Vronesteyn, Johannes en Ignatius Ketel, Jacob Reaal, Mill, Visscher, Van der Upwich, Pronckert-Wentzel, Bakhoven en Kruseman, De Wetstein, Hooft Graafland-van Eys, Nijhoff en Muntendam, Jordaan].

Tips en Weetjes

door Hetty Venema

Boeken: Het leven in de Volksbuurt 1945-1990 door Adrienne Dercksen, Ingeborg Hornsveld en het Nederlands Volksbuurtmuseum. Prijs € 24,95, 198 pagina's, 68 foto's. 101 interviews: keihard werken om te leven en toch ook saamhorigheid [<https://uitgeverijbetelgeuze.nl/>].

250 jaar Rots-Oort aan de Vaartsche Rijn 1668-1918, met een mooie geïllustreerde wandelroute. Auteur: Peter Sprangers. Vanwege de viering van 900 jaar stad én Vaartsche Rijn is een boek samengesteld van 180 pagina's met kaarten, prenten, gravures, schetsen en foto's. Hierbij ligt de focus op Rots-Oort en zijn bewoners tussen 1668-1918. Te koop bij Broese en Steven Sterk, of rechtstreeks bij de auteur, telefoon: 030 2960814 of e-mail info@hkth.nl van de Historische Kring Tolsteeg-Hoograven (<https://www.hkth.nl>) Het boek is hardcover en uitgegeven in eigen beheer voor € 22,50 plus de verzendkosten € 2,75. Op 28 mei j.l. nam stadsarchivaris Kaj van Vliet het eerste boek in ontvangst. Op 12 oktober a.s. houdt de schrijver een lezing op onze afdelingsavond (zie de lezingtoelichting op pag. 57).

250 jaar Rots-Oort
aan de Vaartsche Rijn
1668-1918

Lezing donderdag 6 oktober 2022, in theater Calypso, markt 4, Wijk bij Duurstede, zaal open vanaf 19.30 uur, lezing begint om 20.00 uur: De dam bij Wijk en het Kromme Rijngebied, door Ad van Bommel naar aanleiding van zijn boek 'Bedijken, afdammen, verkavelen en ontginnen', het ontginnen van het Kromme Rijngebied. Zolang er geen coronamaatregelen gelden hoeft u zich niet aan te melden [Nieuwsbrief 'Tussen Rijn en Lek' nr. 4, juni 2022].

LDS-films: Tegen beter weten in bezocht ik tijdens het Famillement de stand van de IGV (Indische Genealogische Vereniging). Ik zocht de ouders van een Willem Loof (Batavia 1861-Medan 1939), Willem trouwde te Medan in 1914 met een Japanse vrouw. Deze gegevens had ik gevonden in de Regerings-Almanak van Nederlandsch-Indië 1815-1942 en in Roosjeroos.nl. En toen kwam Leo Janssen. Hij beloofde mij te gaan kijken in de films van de LDS. Binnen een paar dagen ontving ik de trouwakte van Willem Loof van vier kantjes. Met hierin de namen van zijn ouders. Geweldig. Om zelf te weten te komen of er gegevens van uw familie in de films van de LDS staan, adviseerde Leo om naar de website van de IGV.nl te gaan [<https://igv.nl>], hier kijken onder bronnen, dan klikken op de tekst 'The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints (LDS)', hierin volgt een hele uitleg over de films en hoe te gaan zoeken. Ook staan de adressen erin waar de films te bekijken zijn. Allemaal gratis.

Rampjaar 1672: tentoonstelling, lezingen en diverse activiteiten over de Oude Hollandse Waterlinie en hetgeen gebeurd is in 1672 in de R.K.-kerk Het Heilige Hart van Jezus, Kerklaan, Vinkeveen, 1 juli t/m 21 oktober 2022 op woensdag-, zaterdag- en zondagmiddag van 13.00 tot 16.00 uur [De Proosdijkroniek, jg. 38, nr. 1, maart 2022 en een speciale 1672-editie, 1672

RampZalig (<https://proosdijlanden.nl>) te koop voor € 6,95. Podcast over het Rampjaar 1672-1673 te beluisteren via <https://Hetutrechtsarchief.nl>. Rampjaar 1672, Het verraad van Deventer. Eeuwenlang werd de snelle overgave in 1672 de Deventenaren nagedragen als verraad aan de Republiek. [<https://museumdewaag.nl>]

'Moord en Brand! Slot Zuylen en het rampjaar 1672', vernietiging van de Vechtstreek door de Franse troepen. Slot Zuylen wist aan deze ramp te ontkomen, maar hoe? Slot Zuylen, Tournooiveld 1, 3611 AS Oud-Zuilen, geopend woensdag t/m zondag 11.00-15.30 uur, t/m 31 oktober 2022 [Rond Leidsche Rijn&Vleutensche Wetering, jg.42, n. 2, juni 2022].

In het RHC Vecht en Venen, Schepersweg 6e, 3621 JK Breukelen op werkdagen van 9.00 tot 17.00 uur, de tentoonstelling 'Soldaten in de streek 1672-1673'. <https://www.infransediensttussenvechteneem.nl/> een website van Iny Hoogendijk-Vrancken en Anne Schley over 560 jongmannen uit het gebied tussen Vecht en Eem die door Napoleon in het Franse leger zijn ingelijfd. noord-hollandsarchief.nl: De vele gezichten van vrouwen in het verzet. Na onderzoek en oproepen is er een lijst van meer dan 1200 vrouwen gevormd, die in Noord-Holland in het verzet zaten. In de tentoonstelling zijn van 135 vrouwen uit deze lijst op de twee portretmuren te zien. In de vitrines de thema's onderduikers, kampeven, illegale pers, koerierswerk. Bij de vitrines zijn luisterverhalen. Janskerk, Jansstraat 40, Haarlem in de Heemstede Kapel, maandag t/m vrijdag van 9.00-17.00 uur en elke derde zaterdag van de maand van 9.00-16.00 uur.

De Domtoren:

Als de Domtoren zou omvallen richting Zadelstraat dan komt de toren met zijn lengte van 11235 cm. terecht voor het huisnummer 11. Maar de Dom zal niet omvallen en in de lengte zou hij passen in de Zadelstraat, maar de breedte zou niet door de smalle Servetstraat kunnen. Toch voor alle zekerheid de Dom maar in de gaten houden als u daar loopt [AD, indebuurt van 24 mei 2022]. Het grappige is dat op nummer 11 mijn vader in de jaren '50 beneden een textielgroothandel had, op 11 bis woonde zijn collega met zijn gezin en had mijn vader zijn kantoor.

Het **Nationaal Militair Museum** (<https://www.nmm.nl/nl/>) in Soesterberg staat de komende maanden met een speciale tentoonstelling stil bij de geschiedenis van de F-16, een van de bekendste jachtvliegtuigen ter wereld. Het gevechtsvliegtuig is meer dan veertig jaar ingezet, ook door Nederland.

Op zoek naar 'trage' wandelpaden. Nu eens niet vanachter de computer maar in de buitenlucht op zoek naar de voetstappen van onze voorouders. Trage paden zijn spontaan gecreëerde wandelpaden, zoals jaag- en kerkenpaden, die in de 15e of 16e eeuw alleen werden gebruikt door voetgangers om zich te verplaatsen. In Nederland is inmiddels 30.000 km. aan traag pad opgeheven. Provincie Utrecht wil in kaart brengen waar alle Utrechtse trage paden lagen en hier evt. wandelroutes van maken. De Historische Vereniging Maartensdijk info@historischeverenigingmaartensdijk.nl gaat actief op zoek en tips zijn van harte welkom bij de archiefgroep of stuur een foto met beschrijving naar tragepaden@provincie-utrecht.nl [De Vierklank, 8 juni 2022].

Utrecht 900 jaar: In de Hamburgerstraat van Het Utrechts Archief is t/m 11 november 2022 een tentoonstelling over Utrecht 900 jaar, met onderwerpen als: gekomen om te blijven, alles over stadsrechten, de Groate Utreg kwis, water, vriend of vijand? En stadswandelingen. Deze laatste is een audiotour die u vanaf de website <https://hetutrechtsarchief.nl>, tentoonstelling 900 jaar, kunt downloaden. Dan kunt hem vanachter uw computer bekijken.

Cursus stadsgeschiedenis. Gilde Utrecht organiseert op de zaterdagen van 24 september, 1, 8 en 15 oktober, (2 zaterdagen herfstvakantie), dan 5 en 12 november. 6 wandelingen door Utrecht: 250 jaar Rotsoord, de Utrechtse stadsverdediging, de Singel van Zocher, de Mariaplaats toen en nu, Paleis Lofen en Het rampjaar 1672 in Utrecht. Inloop vanaf half 10 met koffie, 10.00 uur de presentatie, daarna de wandeling om 11 tot max 12.30 uur. Elke deelnemer ontvangt een fraai boek over het Utrechts verleden. Kosten 130,- euro. <https://www.gildeutrecht.nl/agenda?start=30>.

Joris en Albertus Sanderson, schippers in Loenen en Nieuwersluis. (deel 2) door *Angelique Hajenius (vervolg van Stchtse Heraut no. 34-2 april 2022)*

Albertus Sanderson

Ook de naam Albertus Sanderson komt meerdere keren voor. Zowel Joris Christiaansz als zijn broer Klaas noemden een van hun kinderen Albertus, wellicht een verbastering van Alderd, de naam van de vader van Alida Sam, de eerste vrouw van Joris?

Albertus Jorisz was het tweede kind uit het huwelijk van Joris Sanderson Christiaansz met Alida Sam. Hij werd gedoopt in Loenen op 14 mei 1741, getuige was zijn tante Aaltje Sam. Helaas overleed zijn moeder toen hij nog maar twee jaar oud was, op 5 juni 1743. Kort daarna hertrouwde zijn vader met Barbara van Wasbeek, zij zal Albertus en zijn zusje Neeltje hebben opgevoed. Hij trouwde omstreeks 1763 met Hendrina van Hoen, gedoopt te Loenen op 30 maart 1736, overleden na 26 mei 1775, dochter van Kors van Hoen en Beletje van Groen. Uit dit huwelijk werden tenminste vijf kinderen

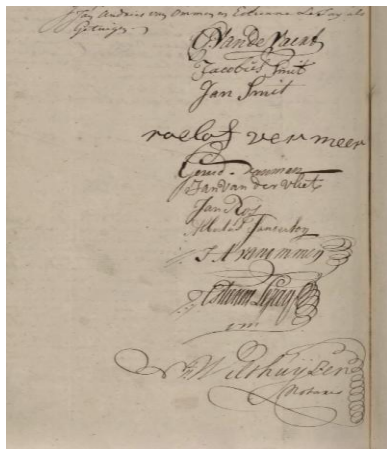
geboren.¹ Wellicht was het deze Albertus die na de dood van zijn eerste vrouw huwde met Bartha Clasina Lindenaar, met wie hij een zoon kreeg, Joris genaamd. Deze veronderstelling is gebaseerd op het feit dat bij de doop van deze Joris op 29 september 1784 in Haarlem Neeltje Sanderson, de enige zuster van Albertus, en haar man Gijsbert Snoek als getuigen optraden. Deze Albertus was schipper.

Albertus Klaasz werd in Loenen gedoopt op 20 februari 1752. Ook hij was tweemaal getrouwd: zijn eerste vrouw Wilhelmina Willemse werd begraven in Utrecht op 25 februari 1798, kort daarna, op 5 mei 1798, hertrouwde hij met Neeltje Heij (1753-1829), gedoopt en overleden in Wijk bij Duurstede en dochter van Jan Heij en Aaltje Brantsen. Uit het eerste huwelijk werd een dochter geboren, Ariaantje, in de Domkerk gedoopt op 5 maart 1788. Deze Albertus overleed wellicht te Utrecht op 20 juli 1811, wonende wijk E nr. 329. Van hem is verder weinig bekend.²

Albertus Jorisz trad al vroeg in de voetsporen van zijn vader. Hij wordt meerdere malen als (vracht)schipper vermeld, de eerste keer, voor zover mij bekend, in 1771.³ In 1772 machtigden Albertus Sanderson, schipper van Loenen en de Nieuwersluis, en zeven andere schippers de firma Mattheus van Arp en Compagnie te Amsterdam om van de municipaliteit van Amsterdam vrij- en jaarbrieven van hun schuiten en veren te ontvangen en namens hen te zweren dat zij onderweg geen goederen overboord zouden zetten, laden of lossen buiten de plaatsen die zij met hun veer behoorden aan te doen en dat zij alleen in die plaatsen op de losplaats zouden aanleggen.⁴

Uit twee aktes is op te maken dat Albertus problemen had met een zekere Marcus Lorjolle. Op 9-5-1772 machtigt hij Hendrik Holland junior te Amsterdam om van N.N. Lorjolle een vordering te innen wegens stal- en landgeld van een rijaard.⁵ Enkele jaren later verklaart Pieter Mooij dat hij als knecht van Albertus er getuige van is geweest dat Marcus Lorjolle, pruikmaker en kapper, in de zomermaanden van 1771 zijn paard heeft mogen stallen bij Albertus voor 36 stuivers per week. Albertus verklaart nog dat hij in die maanden met zijn schuit vracht voor Marcus heeft vervoerd.⁶

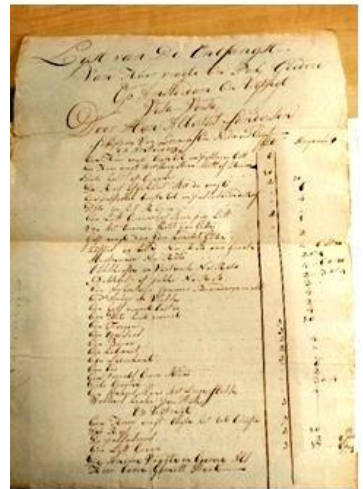
Kennelijk heeft Albertus het schippersbestaan niet zo lang volgehouden, want op 2 mei 1775 verkocht hij aan Pieter Hooegeven zijn vrachtschuit met toebehoren en tevens een postwagen, drie paarden met toebehoren, een bestelkarretje, een stalwagen, drie mestgrepen, een beslag en een stalschup, en twee kruigangenen, tesamen voor f. 800,-.⁷

Uit deze akten blijkt dat Albertus vracht- of beurtschipper was. Deze conclusie wordt bevestigd door een ongedateerd stuk, waarin Albertus een gedetailleerde opgave doet van zijn inkomsten⁸:

Lijst van de ontfangst van Huervragte en Pak Goedere op Amsterdam en Uijtregt Visa Versa door Mijn Albertus Sanderson schipper van Loenen en Nieuwersluijs op Amsterdam.

Een huer vragt buyte tol en passagiegelt		8 gld
een huer vragt met hooij, stroo, mest of ru..		
dito hout of graijne		10 gld
De roef ofgehuert met de vragt		20:10
Een passagier buijte tol en passagie in de roef		20:4
Dito in het ruijm		20:4
Een last graane of meer per last		2:4
Van het timmerhout per gulden		2:1
Geltvragt van ijder hondert gulden		2:2
Koffers en kisten na rato van groote		:4:6 à 10
Sluijtmade na rato		:2 à 4
Ockshoofde en vaatwerk na rato		:4:6 à 10
Pakkies of pakke na rato		:2:3 à 4
Een anker wijn jenever brandewijn in vust		:3
Een dito anker in vlessen		-:4
Een half vierrel booter		-:2
Een dito heel vierrel	-:4	
Een fergon (?)	1:10	
Een open faas	1	
Een buroir	1:4	
Een kabienet	2:4	
Een lediekant	1:4	
Een bed	1:6	
Een verrels groenmand	1:2	
Dito grooter	1:3à4	
Een ankersmand met leege flessen	1:4	
Wollers laake per stuk	1	
Op Uijtregt		
Een huervragt buijte het tol briefie	7	
De roef	1:10	
De passagiers	-:2:8	
Een last graan	1:17:8	
De andere vragte en goedere als hier boove gemelt staat.		

Na het overlijden van zijn vader erft Albertus een huis, erf en grond aan het Moleneind in Loenen.⁹

Op 20 mei 1773 laat Albertus, schipper te Loenen, vastleggen dat hij f. 650,- schuldig is aan zijn oom Joris Sanderson, schout van Loenen en Nieuwersluis. Als borg treedt op zijn schoonmoeder Beligje van Groen, de weduwe van Cors van Hoen.¹⁰

Op 26-5-1775 transporteert Monsieur Albertus Sanderson, man van Hendrina van Hoen, aan Anna Margareta van de Wetering, weduwe Johannes Halewijn, in leven predikant van Bunschoten, en aan Thomas Johannes Sanderson koopman te Amsterdam, een huis en erf te Loenen, belend ten westen Joris Sanderson, à f.2000,-.¹¹

Drie jaar later transporteert hij aan Lammert van Schaik een huis in Loenen voor f. 3000,-.¹² Zou Albertus na de verkoop van zijn schip naar Utrecht verhuisd zijn? Hij woont daar in elk geval op 24 juni 1789, wanneer hij toestemt in het huwelijk van zijn dochter Barbara met Gerardus Struijs.¹³ Hij overlijdt in augustus 1804 en wordt op de 14^e van die maand in Loenen begraven.

¹ Een lijst van ingezetenen van Loenen uit 1772, waarin wordt vermeld dat een Alders Sanderson vijf kinderen heeft boven de tien jaar, stelt ons voor een raadsel. (RHCVV toegang 0827, inv. 1166). Een vergissing van de opsteller?

² De overlijdensakte van een Albertus Sanderson op 20-7-1811 zou de tweede Albertus kunnen betreffen, ware het niet dat volgens deze akte de overledene 77 jaar oud was en dus geboren zou zijn omstreeks 1734.

³ SA Amsterdam toegang 5075, inv. 14331, akte 495766. Zie ook de noten 22, 24, 25 en 26 in deel 1.

⁴ SA Amsterdam toegang 5075, inv. 15247, akte 443012.

⁵ SA Amsterdam toegang 5075, inv. 14326, akte 490244.

⁶ SA Amsterdam toegang 5075, inv. 14331, akte 495766.

⁷ RHCVV toegang 0827, inv. 1157.

⁸ RHCVV toegang 1007, inv. 57.

⁹ HUA toegang 34-4, 205a026, akte 67 d.d. 9-6-1772.

¹⁰ HUA, toegang 34-4, U205a027, akte 49.

¹¹ RHCVV toegang 0827, inv. 1157.

¹² Op 29-4-1778, RHCVV toegang 0827, inv. 1157.

¹³ HUA, toegang 34-4, U278c007, akte 31.

PALEOGRAFIE

Transcriptie van Stichtse Heraut 2, april 2022

d' gerechte der stad Harlingen gesien, hebbende de testamentaire dispositie van wijlen Jancke Wouters weduw wijlen Reyn Uupkes, de dato den 6en julij 1684, waerin tot curator gestelt heeft den persoon van Fedde Gerbens burger en meester schoenmaker in 't weeshuis alhier over Gryetie Wouters, sijnde een dochter van Wouter Pytters, schuytvoerder, tegenwoordigh old ontrent 20^e jaren, ende als mede gehoort desselffs versoeck, oock vernomen sijn curators consent, toestemminge ende inwillinge authoriseert hier mede welgedachte Fedde Gerbens tot curator over voors. Gryetie Wouters ende desselffs goederen, haer bij den voors. testament van Jancke Wouters gelegeert ofte besproken, waerover ende waerin om sich wel ende getrouwelijck te sullen quytten, bij den behoorlijcken belofte daer toe staende, doch bij manuelle stipulatie, heeft gespresteert in handen van de heere praesiderende burgemeester Jan Dicksen Cuyck als commissaris, waerop dan also de voors. curatele op sijn edele is gedecerneert. Actum op den raedhuise binnen Harlingen, den 23ⁱ aprilis

Nederlands Genealogische Vereniging NGV

Afdeling Utrecht Wie Wat Waar is er iets te doen.

Bestuur

Voorzitter vacant (een voorstel? stuur het naar de secretaris!)
Secretaris Marijke Lambermont, e-mail: secretaris-utr@ngv.nl
Budgethoudervacant (een voorstel? stuur het naar de secretaris!)
Aktiviteiten Jan Ritsema van Eck, e-mail: evenementen-utr@ngv.nl
Afdelingsafgevaardigden vacant

Afdelingsbijeenkomsten

Elke 2e woensdag van de maand (m.u.v. juni, juli, aug.)
Tuindorpkerk, Prof. Suringarlaan 1 te Utrecht, tenzij anders vermeld.
Aanvang 20:00 uur, maar bij een ledenvergadering 19:30 uur
De zaal is al open om 19.15 uur om elkaar te ontmoeten.
Boekentafel Yvonne Jansen-Linse, e-mail: yalinse@planet.nl

Voorouderspreekuur

Elke 1^e woensdag van de maand (m.u.v. juni, juli, aug.)
van 10.30 - 12.30 uur in de hal van Het Utrechts Archief
Alexander Numankade 199 Utrecht
Coördinator Yvonne Jansen-Linse, e-mail: yalinse@planet.nl

Stichtse Heraut verschijnt 4 maal per jaar

Redactie: Marijke Lambermont, Paula Valster, Rob van der Hof
Kopij insturen per e-mail: heraut@vanderhof.nl

Website NGV: <https://www.ngv.nl>

Afdeling Utrecht <https://www.ngv-afdelingen.nl/utr/>.

Deze wordt voorlopig beheerd door Jan Ritsema van Eck.

Facebook - <https://www.facebook.com/ngvutrecht>

Chef facebook - Catalien Peerdeman: catalienp@gmail.com

De STICHTSE HERAUT verschijnt in februari, april, augustus en november.
ISSN nummer 2542-4076

Bijdragen voor het volgende nummer worden gaarne één maand voor verschijning tegemoet gezien. Liefst inzenden met een losse illustratie en per e-mail naar heraut@vanderhof.nl. Voor niet ondertekende artikelen is de redactie verantwoordelijk. Overname van artikelen is toegestaan mits de bron vermeld wordt.

De STICHTSE HERAUT wordt verspreid naar alle leden van de NGV afd. Utrecht. Zij die geen lid zijn van de NGV, kunnen zich op de STICHTSE HERAUT abonneren tegen betaling van € 12,00 per jaar. Opgave bij de secretaris (adres z.o.z.).

Het werkgebied van de NGV afd. Utrecht omvat plaatsen in de gemeenten De Bilt, Bunnik, Houten, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Ronde Venen, Stichtse Vecht, Utrecht, Vijfheerenlanden, Woerden, Wijk bij Duurstede, IJsselstein en Zeist. Voor afdelingsnieuws zie: <https://www.ngv-afdelingen.nl/utr/>

Afdelingsavonden: elke 2e woensdag van de maand, met uitzondering van de zomermaanden (juni, juli, augustus) Aanvang 20:00 uur, indien een ledenvergadering dan is de aanvang 19:30. Bij de uitnodiging wordt de plaats van samenkomst vermeld.

Voor adreswijzigingen en informatie over het lidmaatschap van de NGV gelieve u zich te wenden tot: NGV, Postbus 50, 3980 CB Bunnik, of per e-mail: info@ngv.nl.